

Stödrätter 2017

En stödrätt är en slags värdehandling som ger dig rätt att få gårdsstöd. För varje hektar mark som du vill ha gårdsstöd för måste du ha en stödrätt. Stödrätterna gäller för all typ av jordbruksmark. De är inte knutna till ett visst skifte. Det gäller bara att du har lika många stödrätter som antal hektar mark som du vill ha gårdsstöd för.

Det här är stödrätter

En stödrätt är en slags värdehandling som ger dig rätt att få gårdsstöd. För varje hektar mark som du vill ha gårdsstöd för måste du ha 1 stödrätt.

Stödrätterna gäller för all typ av jordbruksmark. De är inte knutna till ett visst skifte. Det gäller bara att du har lika många stödrätter som antal hektar mark som du vill ha gårdsstöd för.

För att kunna få gårdsstöd måste du ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar. Det ska du redovisa i din SAM-ansökan senast den 4 maj.

Hur mycket gårdsstöd du får för din mark beror på värdet på dina stödrätter.

Stödrätterna ska vara lika mycket värda år 2020

År 2020 ska alla stödrätter i Sverige vara lika mycket värda. År 2020 kommer 1 stödrätt vara värd 131 euro. För att nå dit kommer stödrätternas värden att ändras varje år till 2020. Efter den inledande minskningen 2015 ökar värdet stegvis för vissa stödrätter under perioden 2015–2020, för andra kommer värdet att stegvis minska.

Så ser du värdet på dina stödrätter

Du kan se värdet på dina stödrätter på Mina sidor och i SAM Internet.

Du måste använda alla dina stödrätter vartannat år

Från 2016 måste du få gårdsstöd utbetalt för alla dina stödrätter minst en gång vartannat år för att få behålla dem. Om du har ett överskott av stödrätter 2 år i rad drar Jordbruksverket in överskottet. Vi drar in de stödrätter som har lägst värde oavsett om du äger dem eller hyr dem. Observera att det inte längre är möjligt att behålla stödrätter genom att ändra ordningen på dem i SAM Internet.

Exempel på när stödrätter dras in

En lantbrukare har 12 stödrätter 2016 och får gårdsstöd för 10 hektar. År 2017 har lantbrukaren planer på att utöka sin verksamhet med 4 hektar och skaffar därför ytterligare 2 stödrätter. Men utökningen blev inte så stor som planerat. Lantbrukaren har 14 stödrätter och får gårdsstöd för 12 hektar år 2017. Jordbruksverket drar då in de 2 stödrätter som har lägst värde.

Stämmer inte uppgifterna om dina stödrätter på Mina sidor eller i SAM Internet?

För vissa stämmer inte informationen om antalet stödrätter på Mina sidor eller i SAM Internet. Det kan vara fel antal stödrätter eller så finns det ingen information alls om stödrätterna.

Föra över stödrätter från en lantbrukare till en annan

Det är fri handel med stödrätter. Lantbrukare kommer överens sinsemellan om att stödrätter ska föras över. Behöver du stödrätter kan du köpa eller hyra dem från andra lantbrukare. Du kan vända dig direkt till en annan lantbrukare, till en konsult eller till en stödrättsförmedling.

Stödrätter är inte knutna till en viss mark och förs därför inte över automatiskt när marken byter lantbrukare. Om du tar över mark från någon annan och vill söka gårdsstöd för marken kan den person du tar över marken från föra över stödrätter till dig. På samma sätt kan du föra över stödrätter om någon tar över den mark du brukar.

Tänk på att du ska anmäla överföring av stödrätter till Jordbruksverket. Det gör du enklast genom att använda e-tjänsten för överföringar.

Möjlighet att söka stödrätter ur nationella reserven

Det finns en nationell reserv för stödrätter. Vissa lantbrukare som inte har stödrätter för all sin mark kan söka stödrätter ur den. År 2017 kan du som tillhör någon av följande grupper söka stödrätter ur den nationella reserven:

- **Unga jordbrukare:** Du är högst 40 år under det år du söker och har startat ett jordbruk för första gången 2012 eller senare.
- **Nystartad jordbrukare:** Du har startat ett nytt jordbruk 2015 eller senare.
- **Särskilda omständigheter:** Du har inte kunnat bruka eller sköta din mark på grund av offentliga infrastrukturarbeten som till exempel ett vägbygge.
- **Ny betesmark:** Du har betesmark som har blivit godkänd för gårdsstöd under 2014 eller senare och som du inte har blivit tilldelad stödrätter för tidigare.

Överföring av stödrätter mellan lantbrukare

Lantbrukare kan föra över stödrätter mellan varandra på olika sätt.

- **Köpa och sälja stödrätter.** Det är fri handel med stödrätter. Det innebär att handeln sker direkt mellan lantbrukarna.
- **Hyra eller hyra ut stödrätter.** Det får bara vara 2 parter inblandande, en lantbrukare som hyr ut och en lantbrukare som hyr stödrätterna.
- **Lämna tillbaka** hyrda stödrätter.

Stödrätterna är inte knutna till någon region. Det går alltså att föra över stödrätter mellan lantbrukare överallt i landet.

E-tjänsten för stödrättsöverföring finns på Mina sidor

Det enklaste sättet att föra över stödrätter är att använda e-tjänsten för stödrättsöverföring på Mina sidor. Tjänsten stänger den 15 juni.

Tänk på att det inte går att föra över stödrätter i e-tjänsten till en lantbrukare som saknar kundnummer. Du får ditt kundnummer hos länsstyrelsen.

Viktiga datum

Det finns tre olika datum när överföringen senast ska vara gjord för att övertagaren ska kunna få gårdsstöd för stödrätterna för 2017.

4 maj

Om du har stödrätter för färre än 4 hektar måste du senast den 4 maj ta emot stödrätter för minst 4 hektar för få fullt gårdsstöd år 2017.

29 maj

Om du har stödrätter för färre än 4 hektar måste du senast den **29 maj** ta emot stödrätter för att få gårdsstöd för 2017. För varje arbetsdag efter den 4 maj som överföringen av stödrätterna är försenad, minskar gårdsstödet med 1 procent. Kommer anmälan om överföring av stödrätter in efter den 29 maj får du inget gårdsstöd alls för 2017. Din ansökan om gårdsstöd räknas inte som inkommen förrän du har stödrätter för minst 4 hektar.

15 juni

Om du har stödrätter för minst 4 hektar den 4 maj kan du ta emot stödrätter från någon annan till och med den **15 juni**.

Överföring av stödrätter måste anmälas

Stödrätterna är inte knutna till en viss mark och förs därför inte över automatiskt när en ny lantbrukare tar över marken. Om du tar över mark måste du se till att stödrätterna förs över separat.

Det är lantbrukarna själva som ska komma överens om villkoren för vem som får använda stödrätterna.

Den som säljer eller hyr ut stödrätterna till en annan lantbrukare måste anmäla överföringen till Jordbruksverket. Det gör du enkelt på Mina sidor om du har e-legitimation. Där gör du överföringen direkt.

Om du tar hjälp av en konsult kan du ge konsulten fullmakt att föra över stödrätter på webben. Du kan dela ut fullmakter på Mina sidor eller på blanketten Fullmakt – E-tjänster.

I dessa fall kan det vara aktuellt att föra över stödrätter

Här är exempel på när det är viktigt att tänka på om stödrätterna ska föras över eller inte:

- köp av företag
- försäljning av företag
- arv och generationsskifte
- vid arrende av mark
- ändring av företagsform
- sammanslagning av flera företag till ett nytt
- uppdelning av ett företag till flera nya
- byte av stödsökande inom företaget
- om du inte kan få gårdsstöd för att du driver flygplatser, vattenverk, fastighetsföretag eller permanenta sport eller rekreationsanläggningar eller erbjuder järnvägstjänster

Om du har för få stödrätter

När du tar över mark från en annan lantbrukare kan du behöva skaffa fler stödrätter för att kunna få gårdsstöd för marken.

Om du tillhör någon av de grupper som kan söka stödrätter ur nationella reserven kan du välja att söka stödrätter där.

Överföring av stödrätter i samband med övertagande av företag

Om du för över stödrätter till tar över hela eller delar av ditt jordbruksföretag ska du förutom blanketten om överföring av stödrätter som ska skickas till Jordbruksverket, även skicka in blanketten Övertagande av SAM-ansökan och åtagande 2017 till länsstyrelsen.

Övertagande av del av företaget

Om du för över stödrätter till tar över en del av ditt jordbruksföretag ska blanketten om överföring av stödrätter samt blanketten Övertagande av SAM-ansökan och åtagande 2017 ha kommit in till Jordbruksverket respektive länsstyrelsen **senast den 15 juni 2017**. Övertagaren måste dessutom ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar samt ha lämnat in sin SAM-ansökan senast den 4 maj 2017.

Övertagande av hela företaget

Om du för över stödrätter till samtidigt tar över hela ditt jordbruksföretag gäller särskilda villkor för att övertagaren ska få gårdsstöd. Då ska blanketten om anmälan om överföring av stödrätter samt Övertagande av SAM-ansökan och åtagande 2017 ha kommit in till Jordbruksverket respektive länsstyrelsen **innan länsstyrelsen har fattat beslut om utbetalning** av något av de stöd som ingår i SAM-ansökan.

För sen anmälan

Om övertagaren inte har stödrätter för minst 4 hektar den 4 maj och anmälan om överföring av stödrätter lämnas in efter den 4 maj minskar gårdsstödet med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om anmälan om överföring av stödrätter kommer in efter den 29 maj får övertagaren inget gårdsstöd alls 2017.

Du kan skicka in SAM-ansökan även om överföringen inte är klar

Om du för över stödrätter på Mina sidor blir överföringen klar direkt. Det krävs ingen insats på Jordbruksverket för att överföringen ska genomföras.

Anmälningar om överföring som kommer på blanketter till Jordbruksverket behandlar vi i den ordning blanketterna kommer in. Du får ett meddelande när överföringen är klar. Om du inte fått något meddelande senast den 4 maj ska du ändå skicka in din SAM-ansökan. Om din anmälan om överföring kom in i tid kommer de stödrätter du tog över att ligga till grund för utbetalningen av ditt gårdsstöd.

Möjligheter att söka stödrätter ur nationella reserven

Det finns en nationell reserv för stödrätter. Vissa lantbrukare som inte har stödrätter för all sin mark kan söka stödrätter ur den. År 2017 kan du som tillhör någon av följande grupper söka stödrätter ur den nationella reserven:

- **Unga jordbrukare:** Du är högst 40 år under det år du söker och har startat ett jordbruk för första gången 2012 eller senare.
- **Nystartad jordbrukare:** Du har startat ett nytt jordbruk 2015 eller senare.
- **Särskilda omständigheter:** Du har inte kunnat bruka eller sköta din mark på grund av offentliga infrastrukturarbeten som till exempel ett vägbygge.
- **Ny betesmark:** Du har betesmark som har blivit godkänd för gårdsstöd under 2014 eller senare och som du inte har blivit tilldelad stödrätter för tidigare.

Du kan endast söka och få stödrätter en gång om du söker i gruppen unga jordbrukare eller gruppen nystartad jordbrukare. Om du har sökt och fått stödrätter för en av grupperna kan du inte söka och få stödrätter ur den andra gruppen åren efter.

Betesmark som blivit godkänd för gårdsstöd kan till exempel vara

- restaurerad betesmark
- betesmark som var nerlagd och tagits tillbaka i produktion
- helt ny betesmark
- betesmark som tidigare bara varit godkänd för miljöersättningar för betesmarker med särskilda värden, men som nu också är godkänd för gårdsstöd.

För att få stödrätter ur nationella reserven måste du ha mer mark som är godkänd för gårdsstöd i din SAM-ansökan än du har stödrätter. Behovet får inte bero på att du fört över stödrätter utan mark till någon annan under året.

Du kan inte få stödrätter för mindre än 0,1 hektar.

Du söker i SAM Internet

Du söker stödrätter ur den nationella reserven i SAM Internet under fliken Övriga uppgifter.

När du söker stödrätter ur gruppen särskilda omständigheter

Om du tillhör dem som söker stödrätter ur gruppen särskilda omständigheter ska du skriva att du söker stödrätter ur den nationella reserven under övriga upplysningar i SAM Internet. Där bör du även ange vilka block som du inte har kunnat använda för att söka gårdsstöd. Du måste skicka in dokumentation som styrker att du inte har kunnat använda marken för att söka gårdsstöd.

Du som kan söka stödrätter ur gruppen särskilda omständigheter ska inte ha kunnat använda den berörda marken i din gårdsstödsansökan på grund av att den har använts för infrastrukturarbeten av något slag. Det kan till exempel vara att Trafikverket har byggt en väg genom dina marker eller att det har dragits kraftledning genom markerna.

När en juridisk person söker stödrätter

Juridisk person är en juridisk term för vissa företagsformer och organisationer.

- När en juridisk person, till exempel ett aktiebolag eller handelsbolag, söker stödrätter som ung jordbrukare måste minst en person som är högst 40 år det året ansökan lämnas och som har startat ett jordbruk för första gången 2012 eller senare vara delägare och firmatecknare.
- När en juridisk person söker stödrätter i gruppen som startat ett nytt jordbruk måste minst en person som har startat ett nytt jordbruk 2015 eller senare vara delägare och firmatecknare.

Personerna i de två grupperna ovan, som är delägare och firmatecknare, måste också vara driftledare i den juridiska personen. Det betyder att de ska ha kontroll över den juridiska personen när det gäller ledning, ersättningar och ekonomiska risker.

Du ska skicka in ett underlag som styrker ditt ägande tillsammans med din ansökan

Den som är delägare måste styrka sitt ägande i den juridiska personen genom att skicka in ett underlag som visar vilka som äger företaget och hur ägandet är fördelat. Exempel på sådana dokument är för aktiebolag utdrag ur aktiebok eller avtal. För handels- och kommanditbolag kan underlag som visar ägandeförhållanden vara exempelvis registreringsbevis från Bolagsverket. Jordbruksverket räknar inte en ansökan om stödrätter som inkommen innan vi fått ett sådant intyg.

Det här gäller för dig som inte har stödrätter för 4 hektar den 4 maj

För att du ska få fullt gårdsstöd måste din ansökan om stödrätter ha kommit in till Jordbruksverket senast den 4 maj.

Om din ansökan om stödrätter kommer in under perioden 5 maj till 29 maj blir det avdrag på utbetalningen av ditt gårdsstöd med 1 procent per arbetsdag som din ansökan är försenad. Det beror på att din ansökan om gårdsstöd inte räknas som inkommen förrän du har stödrätter för minst 4 hektar och minst 4 hektar jordbruksmark. Om din ansökan om stödrätter kommer in efter den 4 maj minskar vi också ditt gårdsstöd för de stödrätter som du får ur nationella reserven med 3 procent per arbetsdag som din ansökan om stödrätter är försenad efter den 4 maj.

Kommer din ansökan om stödrätter in efter den 29 maj får du inget gårdsstöd alls för 2017.

Det här gäller för dig som redan har stödrätter för 4 hektar den 4 maj

Om du redan har stödrätter för minst 4 hektar den 4 maj kan du söka stödrätter ur nationella reserven fram till och med den 29 maj. Men då minskar vi ditt gårdsstöd för de stödrätter som du får ur nationella reserven med 3 procent per arbetsdag som din ansökan om stödrätter är försenad efter den 4 maj.

Om din ansökan kommer in efter den 29 maj kan du inte få stödrätter ur nationella reserven.

Om uppgifterna om dina stödrätter inte stämmer

Du kan se hur många stödrätter du har och värdet på dessa genom att gå in på Mina sidor eller öppna rapporten Sammanställning 2017 i SAM Internet. För vissa stämmer dock inte informationen om antalet stödrätter eftersom Jordbruksverket inte har beslutat i alla stödrättsärenden än. Här nedanför kan du läsa om vad du ska vara uppmärksam på när du kontrollerar uppgifterna om dina stödrätter.

Vi har inte beslutat om alla stödrättsärenden ännu

Stämmer inte ditt antal stödrätter på Mina sidor eller i SAM Internet? Det kan bero på att du under 2015 och 2016 har:

- ansökt om stödrätter ur nationella reserven
- fört över stödrätter till någon eller
- att någon har fört över stödrätter till dig.

Tyvär har inte Jordbruksverket beslutat i alla dessa ärenden än och därför är uppgifterna inte uppdaterade. Vi handlägger ärenden så fort vi kan. När vi har fattat beslut om dina stödrättsärenden skickar vi ett beslut till dig och uppdaterar dina uppgifter om antalet stödrätter i SAM Internet och på Mina sidor.

Om du har för få stödrätter när du gör din SAM-ansökan på grund av att vi inte beslutat om din ansökan om stödrätter ur nationella reserven rekommenderar vi att du gör en ny ansökan i år. Det kommer inte att ha någon negativ påverkan på din ansökan ur nationella reserven från 2016 men om det visar sig att du får avslag på din ansökan från 2016 och förutsättningarna har ändrats till 2017 så har du möjlighet att få utdelning 2017 istället.

Om det inte finns några uppgifter alls om dina stödrätter

Om du inte kan se några uppgifter alls om dina stödrätter på Mina sidor eller i SAM Internet beror det på att vi inte har beslutat om värdet på dina stödrätter än. När vi har fattat beslut om värdet på dina stödrätter uppdaterar vi uppgifterna i SAM Internet.

Om du inte har några uppdaterade uppgifter om dina stödrätter kan du ändå göra din SAM-ansökan som vanligt. Du riskerar inte att få betala tillbaka pengar för att dina stödrätter inte är beslutade när du gör din SAM-ansökan. Däremot kan det visa sig att du inte har så många stödrätter som du hade förväntat dig. Om du har haft en kontroll kommer du att få behålla de stödrätter som motsvarar den areal som länsstyrelsen godkänt för gårdsstöd 2015. Förutsatt att du hade med marken i din SAM-ansökan senast 21 maj 2015. Om du ökade din areal på grund av att du tagit över ett företag får du behålla stödrätterna även om du tog över företaget efter den 21 maj 2015.